
MEMORANDUM AUHA

T.A.V. DE STAD ANTWERPEN

2024

The logo for AUHA (Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen) features the letters 'a', 'u', 'h', and 'a' in a stylized, blocky font. The 'a' and 'h' are dark blue, while the 'u' and the second 'a' are pink. The letters are connected at the top.

associatie
universiteit & hogescholen
antwerpen

The page features two large, decorative geometric shapes. On the left is a light grey L-shaped element, and on the right is a light pink L-shaped element, both composed of thick, solid lines.

Bestendigen en uitbreiden van de samenwerking tussen de stad Antwerpen en de Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen (AUHA) t.a.v. het nieuwe stadsbestuur na de verkiezingen van 13 oktober 2024.

1 SITUERING

De Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen is een samenwerkingsverband tussen de Universiteit Antwerpen, Antwerp Maritime Academy, AP Hogeschool en de Karel de Grote Hogeschool. De instellingen van de associatie vertegenwoordigen ongeveer 50 000 studenten in Antwerpen. De associatie en de stad Antwerpen werken op verschillende vlakken vandaag al succesvol samen. De AUHA is vragende partij om deze samenwerking te bestendigen, nog structureler te maken en te versterken.

2 AARD VAN DE SAMENWERKING

De samenwerking tussen de stad Antwerpen en de Associatie Antwerpen is gegroeid vanuit de gedeelde bezorgdheid om Antwerpen uit te bouwen als een aantrekkelijke studentenstad waar alle studenten, ongeacht hun achtergrond, welkom zijn en zich ook welkom voelen. De stad en de AUHA zijn hierin de afgelopen jaren grotendeels geslaagd. Antwerpen is uitgegroeid tot een warme studentenstad die naast een aanbod hoger onderwijs ook nog heel wat andere troeven heeft. De ambitie van de stad en de AUHA is om dit dankzij een intensieve samenwerking te bestendigen en nog te versterken.

3 VERSTERKEN VAN DE SAMENWERKING OP HET NIVEAU VAN DE STAD

De AUHA ziet een aantal thema's voor samenwerking met de stad Antwerpen. Op een aantal vlakken is er al een intensieve samenwerking die de AUHA graag wil verderzetten. Daarnaast ziet de AUHA nog mogelijkheden om de samenwerking te versterken.

3.1 Studiekeuze

3.1.1 StudyChat – studiekeuze van jongeren

StudyChat is een project dat werkt rond studiekeuze van leerlingen uit de derde graad van het secundair onderwijs. Via informatiesessies en workshops worden jongeren in groep begeleid naar het hoger onderwijs. De informatie die gedeeld wordt, is objectief en niet enkel gebonden aan de opleidingen van de instellingen van de AUHA. De stad Antwerpen heeft sinds 2021 een bijdrage geleverd aan de werking van StudyChat. Met deze bijdrage kon StudyChat een halftijdse projectmedewerker aanstellen.¹ Dankzij de middelen van de stad Antwerpen heeft StudyChat een werking kunnen opzetten die specifiek gericht is op kwetsbare jongeren, namelijk zij die het hoger onderwijs niet onmiddellijk als een optie zien. Dankzij de samenwerking met de stad heeft de AUHA ook duurzame afspraken met het stedelijk clb kunnen maken.

¹ Ondersteuning. Onderwijs. Afsprakennota ondersteuningsopdracht StudyChat. Jaarlijks sinds 1 juli 2021.

Het doel van deze samenwerking is om in te zetten op studiekeuze van jongeren om zo jongeren te laten kennismaken met het toekomstperspectief van het hoger onderwijs, de doorstroom naar het hoger onderwijs te bevorderen en dus onrechtstreeks ook de uitval in het secundair onderwijs te verminderen. Een diploma hoger onderwijs is immers een sterke troef op de arbeidsmarkt.

De AUHA, de stad en de deelnemende scholen zijn tevreden over deze samenwerking. **De AUHA is vragende partij om deze middelen structureel te verankeren.** In de one pager achteraan, gaat de AUHA meer gedetailleerd in op haar vragen.

3.1.2 Tutoraat

Het AUHA-Tutoraatproject zet in op het ondersteunen van jongeren tijdens hun studieloopbaan. Tutoren uit het hoger onderwijs begeleiden leerlingen in het secundair onderwijs vakinhoudelijk. Het versterken van vaak kansarme jongeren in het secundair onderwijs heeft een positieve invloed op de schoolresultaten van de leerlingen, maar leidt ook tot een verhoogd zelfvertrouwen. Bovendien komen deze leerlingen ook in contact met studenten en leren ze zo het hoger onderwijs kennen. Dankzij de contacten met studenten, zien leerlingen het hoger onderwijs meer en meer als een optie. Op die manier werken we aan het verminderen van de schoolse uitval en de doorstroom naar het hoger onderwijs.

De AUHA vraagt aan de stad om ook met de stad samen te werken rond studieloopbaanondersteuning en vraagt hier middelen zou tegenover zetten.

3.1.3 Leefloonstudenten – studiekeuze

De stad Antwerpen financiert sinds 2021 via Sociale Zaken een halftijdse project-medewerker die jongeren met een leefloon begeleidt in hun studiekeuze. In deze individuele trajecten maken jongeren met een leefloon kennis met het hoger onderwijs en worden zij in functie van hun kennis, vaardigheden en attitudes via een screening begeleid bij het maken van een studiekeuze in het hoger onderwijs. Een studiekeuze die aansluit bij de competenties van de jongeren leidt immers tot een beter studierendement en een vlottere doorstroom naar de arbeidsmarkt.²

Het project is ondertussen uitgegroeid tot een volwaardige ondersteuning van leefloonstudenten in hun studiekeuzetraject. **De associatie vraagt om**

- **deze middelen voor een langere periode te bestendigen** om zo de samenwerking met het Bijzonder Comité nog te optimaliseren.
- **de OCMW's van de Antwerpse rand te betrekken en de expertise te delen.** Hun expertise (en personeelsleden) is immers op dit vlak beperkt. Het OCMW van Antwerpen kan zo uitpakken met een good practice.

² Ondersteuning. Stad en OCMW Antwerpen. Harmonieuze stad. Jaarlijks sinds 1 mei 2021. Project Studie- en studieloopbaanoriëntatie voor leefloon- en equivalent leefloonstudenten.

3.2 Internationalisering

3.2.1 Samenwerking met het Zuiden

De stad ondersteunt de instellingen van de AUHA al sinds 2019 voor kleine projecten die een samenwerking opzetten met landen die sterke banden hebben met een deel van de Antwerpse bevolking (Senegal, Congo, Marokko, Ghana).³ **De AUHA is vragende partij om deze samenwerking verder te zetten en uit te breiden.** De stad gaf alvast garanties tot 2025.⁴

3.2.2 Antwerpen als een aantrekkelijke internationale kennisregio

De instellingen van de AUHA verwijzen in hun internationale communicatie vaak naar Antwerpen als een aantrekkelijke stad. In communicatie naar (potentiële) internationale partners of studenten wordt vaak verwezen naar Antwerpen als een (economisch) bloeiende, aantrekkelijke, diverse stad. De AUHA verwacht dat de stad

- **in haar communicatie naar toeristen en buitenlandse investeerders ook verwijst naar Antwerpen als een internationale kennisregio;**
- **de Antwerpse universiteit en hogescholen meeneemt in de communicatie over grote evenementen die in de stad plaatsvinden.**
- **de kennisinstellingen uitnodigt om samen deel te nemen aan grote events met een internationale uitstraling.**
- **internationale studenten als een doelgroep meeneemt in de stadscommunicatie.** Zij zijn zowel economisch als toeristisch belangrijk. Zeker als zij in de Antwerpse arbeidsmarkt instromen.
- **internationale studenten blijft ontvangen op het stadhuis en deze ontvangst ook uitbreidt voor de studenten die een zomer- of winterschool volgen.**

3.2.3 Retentie van internationaal hoogopgeleide profielen

De belangrijke economische sectoren in Antwerpen kampen met een tekort aan hoogopgeleide (vaak technologische) profielen. Internationale studenten die in Antwerpen studeren en hier het diploma behalen, kunnen zich hierdoor aangesproken voelen. De AUHA wil rond dit retentiebeleid samenwerken met de stad. De mogelijkheid om door te stromen kan immers een criterium zijn voor buitenlandse studenten om voor een Antwerpse hogeronderwijsinstelling te kiezen. **De AUHA vraagt de stad om internationale studenten ook te ondersteunen in het vinden van huisvestingen stageplaatsen.** Zeker als zij nadien in de Antwerpse arbeidsmarkt instromen.

³ Ondersteuning. Harmonieuze stad. Realisatie van ontwikkelingsprojecten in regio's met een band met Antwerpen. Thematische netwerken. 2023.

⁴ Onder voorbehoud van goedkeuring van de meerjarenbegroting.

3.3 Verbinding met het economisch weefsel

3.3.1 TAKEOFFANTWERP_

De AUHA en de stad Antwerpen werken succesvol samen om student-ondernemers te begeleiden in het TAKEOFFANTWERP_ project. De samenwerking die in 2014 startte, leidde tot de uitbouw van een Antwerps ecosysteem dat erop gericht is student-ondernemers te begeleiden van bij het concept van de onderneming tot het opschalen ervan. Via een systeem van doorverwijzingen en samenwerking kunnen student-ondernemers een beroep doen op een uitgebreid ondersteuningssysteem, zowel in de instelling hoger onderwijs als bij de partners (stad Antwerpen, VOKA...). De stad ondersteunt een aantal evenementen van TAKEOFFANTWERP_.⁵ Daarnaast werken AUHA en de leden van het ecosysteem succesvol samen in een VLAIO-project.⁶ De rest van Vlaanderen ziet deze unieke samenwerking in Antwerpen als een voorbeeld. **De AUHA vraagt de stad daarom om Antwerpen op Vlaams niveau mee te profileren als een ondernemende studentenstad. De AUHA gaat er daarnaast van uit dat deze succesvolle samenwerking op stadsniveau verder wordt gezet.** In de one pager achteraan, gaat de AUHA meer gedetailleerd in op haar vragen.

3.3.2 Genius

De AUHA startte in 2023 met het Genius-project dat erop gericht is hoger onderwijs en werkveld dichter bij elkaar te brengen. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld thema's als de stageproblematiek (afstemmen van aanbieden en afnemen van stagiairs), de zogenaamde skillsgap, levenslang leren opgenomen worden. De AUHA denkt hierbij aan het organiseren van micro-credentials, zomerscholen, korte opleidingen, bijkomende vaardigheden voor een duurzame carrière (o.a. digitalisering, ondernemerschap, Ai), dat kan in samenwerking met de stad. Maar ook een meer transversale benadering in functie van de Grote Verbinding staat op de agenda. **De AUHA is daarom vragende partij om via een ondersteuning van de stad (bijvoorbeeld voor een 0,5 VTE projectmedewerker) de afstemming tussen hoger onderwijs en de Grote Verbinding te versterken.** In de one pager achteraan, gaat de AUHA meer gedetailleerd in op haar vragen.

⁵ Samenwerkingsovereenkomst AUHA – stad Antwerpen rond studentondernemerschap 2014 – 2025.

⁶ Ecosysteem voor jong ondernemen in studentensteden. 2020 – 2024, volgens de laatste informatie van Vlaio verlengd tot september 2025.

3.4 Onderzoek en Valorisatie

3.4.1 Speerpunten/kerndomeinen van onderzoek en valorisatie

Het is belangrijk om de onderzoeks-, innovatie- en valorisatiespeerpunten van de instellingen van de AUHA en de economische/industriële sectoren van de stad Antwerpen op elkaar af te stemmen en tot versterking en uitbreiding van samenwerkingen te komen. Onder meer de samenwerking in het kader van The Beacon vzw en Antwerp Health Harbour is strategisch belangrijk op de domeinen slimme steden en gezondheid. Intensere samenwerkingen/overlegplatformen in enkele kerndomeinen van de stad Antwerpen (haven, media, diamant, chemie, technologie, ICT, creatieve industrie, mode, toerisme, ...) zijn belangrijk, ook op het vlak van onderzoek.

3.4.2 Impactmeting sociale zaken

De AUHA ontvangt middelen van de stad Antwerpen om binnen sociaal werk een aantal onderzoeken uit te voeren die de impact van een aantal beleidsmaatregelen die de stad genomen heeft, na te gaan.⁷ De AUHA en de stad hebben deze werkwijze positief geëvalueerd. **De AUHA is er voorstander van deze manier van werken verder te zetten en uit te breiden naar meerdere onderzoeksdomeinen.**

3.4.3 Wetenschapscommunicatie

De AUHA vindt het belangrijk om wetenschap te brengen tot bij jongeren in vrije tijd en schoolverband om zo jongeren tot studiekeuzes in STEM te brengen of tot het hoger onderwijs. De instellingen van de AUHA zijn vragende partij om ook op dit vlak samen te werken met de stad. **De AUHA vraagt dat de stad gratis locaties ter beschikking zou stellen voor de Dag van de Wetenschap, STEM-academies, wetenschapscafés, de kinderuniversiteit (of haar opvolger). De AUHA vraagt de stad ook de communicatie voor deze evenementen te ondersteunen via haar communicatiekanalen. De AUHA staat er ook voor open om samen met de stad nieuwe evenementen te organiseren.**

⁷ CBS_06938 - Sociale Impactmeting. Overeenkomst Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen – niet geïstitutionaliseerde horizontale samenwerking.

3.5 Lerarenopleidingen - lerarentekort

De stad Antwerpen zet in op het overleg tussen de verschillende onderwijsniveaus in de stad en werkt aan een aantal projecten om leraren te ondersteunen en het lerarentekort terug te dringen. De AUHA organiseert overleg tussen haar lerarenopleidingen en ook met het werkveld om zo de lerarenopleidingen te versterken.

3.5.1 Onderwijsonderzoek

De AUHA stelt momenteel een groep samen om onderwijsonderzoek vanaf de onderzoeksvraag tot de disseminatie op te volgen. De stad levert hieraan ook een bijdrage. Zo levert de Onderwijsraad van de stad een aantal onderzoeksvragen aan. Indien nodig is de stad bereid het daarop volgende onderzoek (deels) te financieren. Deze werkwijze wordt momenteel verder uitgewerkt.

3.5.2 Diversiteit in de lerarenopleiding en de lerarenkamer

De diversiteit van de studentenpopulatie in de lerarenopleiding groeit en dat is positief, zeker ook in functie van het lerarentekort en in functie van een grootstad als Antwerpen. We moeten samen echter werken aan de randvoorwaarden om deze diverse populatie tot de eindmeet te brengen, vooral door het creëren van stageplekken, ook voor studenten die levensbeschouwelijke kentekens dragen. Een samenwerking over het realiseren van een diverse leraarskamer in het basis- en secundair onderwijs en het wegnemen van barrières die het aanboren van talent bij jongeren met diverse levensbeschouwelijke achtergronden in de weg staan lijkt de AUHA erg belangrijk. **De AUHA is sterk vragende partij om samen met de stad Antwerpen de dialoog aan te gaan met aanbieders van stageplaatsen over het dragen van levensbeschouwelijke kentekens tijdens stage- en werkplekieren.**

3.5.3 Een gedeelde verantwoordelijkheid

Het opleiden van leraren is een gedeelde verantwoordelijkheid van het hoger onderwijs en de nationale en lokale overheden. Het is nodig dat we samen opleiden en zo gedeelde verantwoordelijkheid opnemen in de verschillende fasen van het zogenaamde professioneel continuüm: het stimuleren van een positieve keuze voor lerarenopleiding, het doorlopen van de opleiding, het starten in het werkveld en levenslang leren.

De complexe actuele grootstedelijke context, leidt tot heel wat uitdagingen voor de lerarenopleiding en de stad Antwerpen samen. **De AUHA vraagt daarom een echt partnerschap tussen de lerarenopleidingen, de stad en het werkveld om aan deze uitdagingen het hoofd te bieden.**

3.6 Diversiteit

Antwerpen is een zeer diverse stad. Met name de jongerenpopulatie heeft een steeds groeiende diverse achtergrond. De AUHA vindt het een gezamenlijke verantwoordelijkheid om deze jongeren, die vaak een kwetsbare achtergrond hebben en moeilijk de weg naar het hoger onderwijs vinden, een zinvolle toekomst te geven.

De AUHA wil graag samen met de stad samenwerken rond diversiteitsthema's, bijvoorbeeld:

- **verhogen van studiesucces en studierendement, bijvoorbeeld door financiering van de stad van proefprojecten.**
- **het gemeenschappelijk opzetten van informatiecampagnes met gebruik van rolmodellen.**
- **gezamenlijke sensibiliserende acties rond racisme, omstaanderstrainingen en LGBTQIA+.**

Primordiaal is het **weghalen van drempels voor stages** in de diensten van de stad Antwerpen, bijvoorbeeld het beleid rond het dragen van levensbeschouwelijke kentekens. De AUHA heeft hierover een standpunt ingenomen en vraagt om de dialoog hierover op te starten. De AUHA ziet de stad daarin als een partner.

3.7 Governance

De AUHA heeft met het huidige stadsbestuur goed samengewerkt. Om de samenwerking tijdens de volgende legislatuur vlot te laten verlopen, vraagt de AUHA **contactpersonen op de kabinetten burgemeester, economie en onderwijs** die het hoger onderwijs goed kennen en als aanspreekpunt kunnen fungeren.

3.8 Opening van het academiejaar

De instellingen van de AUHA openen gezamenlijk het academiejaar in de Stadsschouwburg, gevolgd door een receptie op het Theaterplein. De opening van het academiejaar is een feest in Antwerpen voor studenten en personeelsleden van de instellingen maar waarop ook heel wat gestelde lichamen uitgenodigd worden. Op de receptie achteraf zijn bovendien ook toevallige passanten of geïnteresseerde Antwerpenaren welkom. **De AUHA vraagt het stadsbestuur dit verder te ondersteunen.**

4 SAMENWERKING T.A.V. HET VLAAMSE BESTUURNIVEAU

De AUHA is van mening dat als stad en hogeronderwijsinstellingen als partners het gesprek aangaan met de Vlaamse overheid over een aantal thema's, dit als een krachtig signaal kan worden ervaren. Voor de AUHA is het belangrijk dat de stad mee het probleem van de onderfinanciering van het hoger onderwijs aankaart. Zo is de financiering van de graduaat veel te beperkt, indexeert de Vlaamse overheid de werkingsmiddelen voor de hogeronderwijsinstellingen niet (wat resulteert in een erosie van de werkingsmiddelen) en zijn de investeringsmiddelen te beperkt. Daarnaast is de AUHA vragende partij om in de enveloppe voor studentenvoorzieningen, de beursstudenten aan een factor 2 te laten doorwegen.⁸

De AUHA wil graag een samenwerking aangaan met de stad Antwerpen om hier op Vlaams niveau voor te lobbyen.

Jan van den Nieuwenhuijzen
Voorzitter

⁸ Indien gewenst, kan de AUHA hiervoor een gedetailleerde en onderbouwde argumentatie en berekening bezorgen.

juni 2024

© Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen vzw
met maatschappelijke zetel te 2020 Antwerpen, Middelheimlaan 1
BE 0862.130.060 | RPR Antwerpen, afdeling Antwerpen
T +32 (0)3 265 30 56 | E info@auha.be

grafisch ontwerp: Erik Desombere

